

**MÚSICA DE
CAMBRA**

7 DE MARÇ
SALA 2 ORIOL MARTORELL

**L'A25
ANYS**

**ALISA
WEILERSTEIN I
INON BARNATAN**
INTEGRAL DE SONATES DE BEETHOVEN

PROGRAMA DE MÀ

LUDWIG VAN BEETHOVEN
(Bonn, Alemanya 1770 – Viena, Àustria 1820)

INTEGRAL DE SONATES PER A VIOLONCEL I PIANO

(1795-1822)

SONATA N. 1 EN FA MAJOR, OP. 5 N. 1

1. Adagio sostenuto – Allegro
2. Rondo (Allegro vivace)

SONATA N. 2 EN SOL MENOR, OP. 5 N. 2

1. Adagio sostenuto e espressivo
2. Allegro molto piu tosto presto
3. Rondo (Allegro)

PAUSA TÈCNICA

SONATA N. 3 EN LA MAJOR, OP. 69

1. Allegro ma non tanto
2. Scherzo (Allegro molto)
3. Adagio cantabile – Allegro vivace

PAUSA 15'

SONATA N. 4 EN DO MAJOR, OP. 102 N. 1

1. Andante – Allegro vivace
2. Adagio – Tempo d'andante – Allegro vivace

SONATA N. 5 EN RE MAJOR, OP. 102 N. 2

1. Allegro con brio
2. Adagio con molto sentiment d'affetto – Attacca
3. Allegro – Allegro fugato

La durada aproximada del concert és de 120'

ALISA WEILERSTEIN, VIOLONCEL

INON BARNATAN, PIANO

COMENTARI

per **Luis Gago**

Cinc obres pioneres

Les sonates per a violoncel de Beethoven ens presenten el compositor alemany en tres estadis fonamentals del seu esdevenir creatiu: les primeres exclamacions de qui se sap cridat a fer-se sentir (op. 5), la conquesta d'una nova veu, potent i segura de si mateixa (op. 69), i el trànsit necessari cap a la reclusió interior (op. 102). Al contrari que en la resta dels gèneres cambrístics que va cultivar, el compositor alemany no comptava aquí amb cap precedent de Haydn o Mozart, que, almenys al principi, van ser sempre el far que il·luminava les seves primeres aproximacions a terrenys mai visitats prèviament. Tanmateix, les Sonates op. 5 mantenen una connexió indirecta amb els creadors del classicisme musical, ja que van néixer de resultes de l'estada de Beethoven a la cort berlinesa de Frederic Guillem II de Prússia, notable violoncellista i dedicatari dels Quartets op. 50 de Haydn i dels tres últims quartets de corda de Mozart.

Mentre que l'op. 5 treu el violoncel de l'àmbit de l'orquestra o del quartet de corda, l'op. 69 l'ennobleix fins a convertir-lo en un digne homòleg del violí. El que eren només petites espurnes de protagonisme en les dues primeres Sonates (escrites per a *Clavecin ou Piano-Forte avec un Violoncelle obligé*), a la sonata en La donen pas a un instrument amb veu pròpia, emancipat de la

seva condició de baix o de suport harmònic i capaç d'entaular un diàleg d'igual a igual amb el piano. Hem de pensar que cap dels dos instruments posseïa llavors la robustesa sonora de l'actualitat (la pica del violoncel, per exemple, no s'introduiria fins a mitjan segle XIX i el *fortepiano* vivia en una metamorfosi permanent). Com a problema afegit, Beethoven havia de trobar la millor manera d'agermanar satisfactòriament l'ampli registre del *pianoforte* i el del violoncel, molt més limitat i obligat a recórrer a posicions altes si volia perdre o, si més no, dissimular la condició de baix.

És curiós, però, que l'aparició de l'únic moviment lent de la col·lecció es demorés fins a l'última de les cinc sonates. Només llavors Beethoven va trobar per fi la manera d'atorgar carta de naturalesa al violoncel com a cosolista d'un tipus de música que havia estat patrimoni exclusiu fins aquell moment del piano o, només de vegades, del violí. Fins aleshores, havia esquivat aquesta possibilitat per mitjà d'introduccions lentes situades com a pròleg de moviments ràpids, i l'autògraf de la Sonata op. 69 confirma que el 1808 encara tenia molts dubtes per distribuir el material temàtic entre els dos instruments. No es coneix cap motiu ni encàrrec especial per a la composició d'aquesta obra o de les dues Sonates op. 102, però, coneixent l'afany experimentador de Beethoven i el seu esperit gairebé científic a l'hora de trobar respostes als interrogants que sorgeixen durant el procés creatiu, hom se sent temptat de pensar que tornava al gènere amb l'objectiu de saldar una assignatura que sabia pendent.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

